

Позиция

www.duma.bg

Предизвикателствата на родителството

Детската агресия е отражение на цялостния облик на обществото

Милена МИЛОШЕВА

На 17 октомври 2012 г. в популярен български сайт (от национален мащаб) излезе статия за детската агресивност. В материала е споделено, че децата ни са агресивни още от детската градина. Като "виновници" за тази неблагоприятна тенденция са посочени както телевизията с нейните пренатоварени с агресивност филми и предавания и компютърните игри, в които едно дете се учи да стреля и убива с нож (Counter strike, etc.), така и семейната среда. Тук бих искала да подчертая, че ако не телевизионните предавания, то поне играта на компютъра би могла да бъде контролирана именно от семейството. Трябва обаче това семейство да обръща внимание на детето си пълноценно. Като родители ние сме длъжни да знаем, че два часа разговор/занимания с подрастващия са много по-ценни от стоенето пред компютъра, още повече във възраст, в която той се формира. Защото на всички ни е известна поговорката за първите седем години, нали? Но деца не се възпитават в кафенето, нито в мола.

** Изразеното мнение не бива да се възприема като общовалидно за всички родители и деца.*

Горчивата истина е, че детската агресивност е проблем на обществото, тя е създадена от него. Нервни, забързани, обезверени от битието си, от банките, от системата, от принципа "за кокошка няма прошка", от празните политически обещания, родителите забравиха да бъдат родители. Днес семейството мисли само как довечера да осигури храна на масата и утре средства за училище; в по-следващия ден как да внесе поредния кредит. Детската агресия е отражение на цялостния облик на обществото. Децата днес не знаят какво е съдържанието на думичката "ценност" и не биха могли да изброят общочовешки морални принципи, просто защото няма кой да ги научи. Родителите изпуснаха ролята във възпитанието на децата си, което е следствие от начина на живот. Позволихме материалното да вземе връх в отношенията. Купуваме айфон на 13-годишното си дете, който после изплащаме, но нали е модерно. Няма такъв парадокс - не можеш да се справиш със задълженията си, но цената на техниката ти е с няколко нули. В съпоставка с айфона/смартфона, дали се питаме колко книги подсигурихме на това дете? "Криворазбраната демокрация" щеше да озглави труда си Добри Войников, ако живееше в XXI век. Тази криворазбрана демокрация ще ни изяде главите, казано на народен език. Тя е и криво поднесена, но

това не е проблематика на тази статия.

Водим детето си да гледа извратените картинки на днешните анимационни филмчета, искаме да го запишем на спорт, но таксата е непосилна за семейния бюджет. Издание на качествена енциклопедия надхвърля цената от 50 лв. Е, как родителят да бъде пълноценен за своето дете?

В моето детство и в тийнейджърските ми години също имаше агресивност. Имаше пошляване между връстниците ми момчета, поскубване между момичетата. Но нямаше омраза. Нямахме злост, която виждам сега, жестокостта, която, даже ме боли да го помисля, забелязвам в детски очи. Пийшейки тези редове, попадам на поредната статия за домашно насилие: "Баща преби дъщеря си, острига я и нарязва челото й". Заглавието и съдържанието са достатъчни. Въпросът е повече от ясен - какво да стане от това дете?

Семейният модел е моделът за подражание. На детето не се крещи и

то не бива да бъде удряно. В никакъв случай не би трябвало да наблюдава и подобни взаимоотношения между родителите. Всичко това, дори и на един определен етап положението да се промени, остава на подсъзнателно ниво в мозъка на детето. Вероятността тези поведенчески модели да бъдат възпроизведени и в по-късна възраст е повече от голяма. Малкият човек е малък, но е човек.

Децата са нашето настояще и бъдеще. Нашето богатство. Най-важната човешка "инфраструктура". Те трябва да бъдат и най-голямата ни инвестиция като родители и като общество. Животът е труден, особено в разнебитената ни държава. И за да не бъде още по-разнебитена родителската ни, от нашите деца ние трябва да изградим мислещи, самостоятелни, отговорни, дееспособни личности. Защото животът е бил още по-труден през 500-те години османско владичество. Но Гина Василева отгледа Васил Левски, Иванка Ботева - Христо Ботев, Неделя Доганова - Петко Каравелов...

Музей на края на света

От стр. 13

А най-голямата болка за всички в музея и за кмета е археологическата експозиция. Виждате, за нея, за да стане модерна, трябва пари - за специални витрини и пр. А на територията на общината има поне 20 археологически паметника от национална ценност - не само прочутият некропол на Мишкова нива или некрополът в местността Пропада, но и множество тракийски светилища, долмени, крепости дори. По-голямата част от археологическите обекти са разкрити по времето на програма "Странджа-Скар" с ръководител проф. Александър фол. И сега експозицията е интересна с намерените

артефакти (музеят има над 10 000 експонати) и с епиграфските паметници, подредени в лапидариум в двора на музея. Но за Ивелина това не е достатъчно. Тя мечтае за нова археологическа експозиция, която да е "супер". Но музеят не получава и стотинка държавно финансиране, издържа се само от общината, и въпреки приходите от около 17 000 лв. годишно парите не стигат за кой знае какво. Ивелина участва и в европроекти, а освен това мечтае за проучване на нови паметници в района. Последният открит е този край с. Сливарово, досами границата край р. Резовска - огромна крепост на 15 дка площ, съществувала от антич-

ността до XI в. Ивелина Иванова е заместник-ръководител на разкопките, които са под ръководството на доц. Людмил Вагалински, директор на НАИМ-БАН. Неизменно посещават този обект и студентите от Летния университет, който се провежда съвместно с турската община Къркларели (Лозенград), тя е само на 45 км от Малко Търново, от другата страна на границата.

Впечатляващо е човек да види и чуе всичко това - огромна вселена, събрана със сърце и душа в един музей на края на света. Ивелина ме поглежда спокойно и някак замислено казва: "А може би в началото на света... Зависи от гледната точка".

Етнографската експозиция

Археологически находки

Заг ъгъла

Следва филмът „Дянк-off“

Проф. Алеко БИЧЕВСКИ

От теорията и историята на държавното управление е известно, че когато се натрупа критична маса от недоволство в гражданите и селяните от властта, когато нещата в една отделно взета страна започнат да се развиват все по-зле и по-зле - в смисъл, че хората започват масово да си загубват работата, а някои от тях и просто вече няма какво да ядат, та тогава именно на управляващите им се налага да изпуснат малко парата, което обикновено става с някоя изкупителна жертва.

Въпросното народно недоволство у нас започна да придобива епидемични размери, за което стана дума и в предишния ни коментар. Само в последната седмица се разбунтуваха родопчаните в Девин, защото им закриват местната болница и техен съгражданин е починал, докато го транспортират до болницата в общинския център. След тях оставки подадоха всички служители на кръвния център в Стара Загора заради мизерните си заплати, с опасност 4 области да останат без кръв за кръвопреливане. Същото обяха, че възнамеряват да направят, и колегите им от Варна, при което ще колабират болниците в цяла Североизточна България.

Но наред с постоянните стачки, протести, оставки, граждански неподчинения и прочие дандании по всички части на държавата, през последната година недолюбването на властта започна да избива и в социологическите сондажи (въпреки стриктния контрол върху тях), а най-накрая и в резултатите от редица вотове за органи на местната власт. Ще припомним, че през 2012 г. бяха проведени общо 17 местни избори. На тях управляващата партия спечели само в 5 неголеми села. Във всички други спечели опозицията, в това число и в градовете Кюстендил, Съединение и Калофер.

Данъкът върху лихвите от депозитите, който ще засегне най-вече милиони бедни, унизени и оскърбени българи, пък е такъв чутовен автогол преди избори на Дянк-ов, който едва ли има аналог в световната история. Като прибавим и факта, че в момента финансовото министерство бави с месеци задължителни преводи към министерства, а те от своя страна не плащат на изпълнители на важни обекти, включително и магистрали. Тези изпълнители от своя страна с месеци не плащат на озверели подизпълнители, и т.н., и т.н. Очевидно точката на кипене скоро ще бъде достигната. И капакът на врящия котел с грохот ще хвъркне във въздуха.

Според вдъхващи доверие източници, устойчивата низходяща тенденция в управлението е довела до убеждение у влиятелни среди в Партията и правителството, че е дошло времето за жертвоприношение. Най-подходящ за тази участ, естествено, се оказва любимият на цял народ финансов министър.

Разбира се, театърът няма да бъде изигран по просташки начин. Любимият на цял народ и особено на пенсионери и безработни либерален ултрас ще бъде изпратен с почести и благодарности. За неговия неочинен принос за финансовата и макроикономическа стабилност на страната, за забележителните фискални показатели, нареждащи ни сред отличниците на ЕС, за ниския дефицит, за ниския растеж (пардон, последното е провокация на ПЕС в сценария!). Като нищо президентът може и орден "Стара планина" да връчи на изпращания.

По-нататък сценарият предвижда довеждането на друг финансов министър със същите характеристики. А именно: българин, работещ от дълго време в авторитетни институции в чужбина, загадъчен и енигматичен тип, от уста на който и най-баналните фрази да звучат така, по-купешки, по-западно и въобще по-успокоително. Нещо като Кристалина, само че тя едва ли би се навилла да се качи на Титаник. При тази наша милионна диаспора по всички континенти обаче едва ли ще е толкова трудно да се намери подходящият авантюрист.

Впрочем, ако оставим иронията настрана, при тази апокалиптична ситуация в държавата подобен ход никак не е лош. Понеже и сега, и в следващите месеци пари в държавата няма да има, поне ще имаме нов министър на финансите. Докато електоратът му научи биографията, физиономията, лайфстайла (може пък новият да прилича не на Брад Пит, а на Гойко Митич, например...), и току виж дошло лятото!

Дали за тази сметка е питан кръчмарят, ще разберем на изборите. Стига да не отложат и тях поради липса на финанси.